

ADI-SOYADI: SERDAR ÜNAL

BAŞLIK: SOSYAL BÜTÜNLEŞME VE KİMLİK BAĞLAMINDA TÜRKİYE’DEKİ BALKAN GÖÇMENLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME (İZMİR’DEN İR ÖRNEKLEM)

ÖZET

Türkiye iç ve dış göç süreçleri bakımından değerlendirildiğinde hem tarihsel hem de sosyal ve kültürel bir tecrübeye sahip bir ülke durumunda olduğu görülecektir. Bu tezde odaklanılan gruplar Türkiye’ye çeşitli dönemlerde ‘Balkan ülkelerinden göç etmiş’ olan gruplardır. İçinde yaşadıkları ülkeye beraberlerinde getirdikleri ve aynı zamanda yeniden ürettikleri kültür, gelenek, örf-adet ve dil (şive farklılığı) gibi değerlerinden dolayı göçmenler göze çarpmakta, bu yönde kimlik ve aidiyet çatışması, kuşaklararası değer çatışması vb. şeklinde kendini gösteren birtakım sorunların yaşanıp yaşanmadığı veya hangi boyutlarda olduğu ilgi konusu olmaktadır. Dolayısıyla, bu mesele ‘göç, bütünleşme, kimlik, aidiyet’ bağlamında irdelenmiştir.

Bu noktadan hareketle, araştırmaya, Balkan ülkelerinden Türkiye’ye çeşitli göç dalgalarıyla farklı tarihlerde göç etmiş olanların yoğun olarak yerleştirildikleri (yerleştikleri) bölgelerden biri olan İzmir-Bornova’daki (Altındağ, Yeşilova ve Çamdibi bölgelerindeki) Balkan göçmenleri esas alınmıştır. Kısaca, araştırma Bulgaristan, Yunanistan ve Yugoslavya’dan (Boşnak) Türkiye’ye gelmiş olan ve Altındağ, Yeşilova ve Çamdibi bölgelerinde yaşayan göçmenleri kapsamaktadır. Alan çalışması sonucunda, göçmenlerin kimlik algısı, aidiyet oluşumları ve bunlara ilişkin söylem biçimleri; yaşadıkları deneyimler; topluma katılma ve bütünleşme düzeyleri; ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri konusunda tespitler yapılmıştır.

Araştırma sonuçları ortaya çıkarmaktadır ki, Balkan göçmenleri, yerli grup ve diğer göçmen gruplarından farklı bazı sosyo-kültürel dokular taşımalarına rağmen Türk toplumuna uyum sağlama ve bütünleşme açısından fazla bir güçlük yaşamamaktadırlar. Bunda, dil, din, kültürel değerler gibi sosyo-kültürel örüntülerde çok temel bir farklılığın olmaması önemli bir etken olarak ortaya çıkmaktadır. Balkanlar’dan gelen Türk ve Müslüman göçmenler Türkiye’ye göç etmelerinin esası olarak Türk ve

Müslüman olmalarını ve Türkiye'nin gerçek 'anavatan'ları olmasını göstermektedirler. Bu anlamda, Balkan göçmenlerini tam bir dış-göç hareketi kapsamında değerlendirmek veya yabancı göçmen kategorisine sokmak mümkün değildir. Elde edilen veriler, göç edenlerin Türkiye'de görece hem ekonomik hem de manevi yönden tatmin olduklarını ve beklentilerinin karşılandığını ortaya koymaktadır. Buna ek olarak, ortak bir kültürel kökenin de varoluşu göçmenlerin Türk toplumuna uyumunu/bütünleşmesini kolaylaştırmaktadır. Sonuç olarak, Türkiye'nin Balkan göçmenleri açısından çift yönlü bir doyum sağladığını söylemek mümkündür.

ANAHTAR SÖZCÜKLER:

GÖÇ, SOSYAL BÜTÜNLEŞME, KİMLİK, AİDİYET